บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาของนักศึกษาพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และ 2 ในภาคการศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2537 ของวิทยาลัยพยาบาล 5 แห่งในเขตภาคเหนือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ที่มีการจัดการเรียนการสอนคล้ายคลึงกัน ได้แก่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ จำนวน 673 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 251 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 และ 2 ตามวิทยาลัยพยาบาล 5 แห่ง

2. จับฉลากตามชั้นปีที่ 1 และ 2 ของวิทยาลัยพยาบาล 5 แห่ง ตามสัดส่วนประชากรที่คำนวณได้จากจำนวนของนักศึกษาพยาบาล (ดังแสดงในตาราง 1)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี	ประชากร (คน)			กลุ่มตัวอย่าง (คน)		
	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	รวม	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	รวม
ลำปาง 1	79	75	154	29	28	57
พะเยา	58	51	109	22	19	41
อุตรดิตถ์	50	50	100	19	19	38
พุทธชินราช	75	75	150	28	28	56
สวรรค์ประชารักษ์	84	76	160	31	28	59
รวม	346	327	673	129	122	251

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา วารสาร บทความวิชาการ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ สถาบัน ระดับชั้นปี เหตุผลในการเข้าศึกษา สุขภาพ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้านด้านรายได้ของนักศึกษาจากครอบครัว เป็นคำถามชนิดปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลด้านทัศนคติต่อวิชาชีพ ปัจจัยสิ่งแวด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ล้อมทางบ้านด้านแรงสนับสนุนของครอบครัว ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผล คุณสมบัติอาจารย์ ปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ กฎระเบียบ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ข้อความมีทั้งทางบวกและทางลบสำหรับเลือกตอบ ประกอบด้วยคำถาม 83 ข้อ ดังนี้

ทัศนคติต่ออวิชาชีพ	จำนวน 14 ข้อ
ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้านด้านแรงสนับสนุนของครอบครัว	จำนวน 3 ข้อ
ปัจจัยด้านการเรียนการสอนวิชาชีพการพยาบาล ได้แก่	
สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	จำนวน 14 ข้อ
เนื้อหาวิชา	จำนวน 8 ข้อ
กิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 9 ข้อ
การประเมินผล	จำนวน 12 ข้อ
คุณสมบัติอาจารย์	จำนวน 12 ข้อ
ปัจจัยด้านอื่น ๆ ได้แก่	
กฎระเบียบ	จำนวน 6 ข้อ
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	จำนวน 5 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด โดยกำหนดคะแนนในแต่ระดับ ดังนี้

คะแนนของคำถามด้านบวก		คะแนนของคำถามด้านลบ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5

การคิดคะแนนของแบบสอบถามคิดจากค่าเฉลี่ยรายด้านของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.80	ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ ไม่ดี, ต่ำ
1.81 - 2.60	ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ พอใช้, ค่อนข้างต่ำ
2.61 - 3.40	ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ ปานกลาง
3.41 - 4.20	ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ ดี, ค่อนข้างสูง
4.21 - 5.00	ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับ ดีมาก, สูง

ส่วนที่ 3 ความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา ระดับความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา เหตุผลของความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา จัดทำเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ จำนวน 3 ข้อ

การคิดคะแนนของแบบสอบถามของความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา กำหนดคะแนนดังนี้

คะแนน	ความหมาย
1	ไม่มีความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชา
2	ต้องการเปลี่ยนน้อยที่สุด และคิดว่าสามารถเรียนได้จนสำเร็จ
3	ต้องการเปลี่ยนเล็กน้อย และคิดว่าพอทนเรียนได้
4	ต้องการเปลี่ยนปานกลาง แต่จำใจต้องเรียน
5	ต้องการเปลี่ยนมาก ถ้ามีใครมาพูดหรืออธิบาย ความต้องการเปลี่ยนจะหายไปชั่วคราว
6	ต้องการเปลี่ยนมากที่สุด ถึงแม้จะมีใครมาพูดหรืออธิบายอย่างไรก็ตาม

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (content validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและปรับปรุงแล้ว ไปตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและภาษาที่ใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน กำหนดเกณฑ์ความเห็นพ้องต้องกันของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 4 ใน 7 ท่าน ในแต่ละข้อคำถาม ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงวุฒิแล้วนำไปหาความเชื่อมั่น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2537 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1 ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach coefficient alpha)(เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, ศิริพร ขัมภลิขิต และทัศนีย์ นะแส, 2535) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1 ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

2. สำรวจรายชื่อนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของแต่ละสถาบันที่เป็นประชากรทั้งหมด เพื่อทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยผ่านผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีของแต่ละสถาบันเพื่อขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยกำหนดขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากได้รับแบบสอบถามภายใน 2 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 251 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำถามแต่ละข้อ พบว่าแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ จำนวน 13 ฉบับ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์กลับคืนผู้ตอบแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน และกำหนดขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ผลการตรวจสอบได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 251 ฉบับ รวมระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

5. นำแบบสอบถามมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ดังนี้

1. คำนวณหา จำนวน ร้อยละ ของข้อมูลทั่วไป และความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาของนักศึกษาพยาบาล

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ปัจจัยด้านการเรียนการสอน และปัจจัยด้านอื่น ๆ

3. หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยด้านอื่น ๆ กับความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้สูตรสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญ

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ร่วมพยากรณ์ความต้องการเปลี่ยนสาขาวิชาของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) และสร้างสมการทำนาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved